

Traduzione dal ceco all'Italiano

da effettuarsi senza l'ausilio di dizionari o dispositivi elettronici

Tempo a disposizione: 60 minuti

CZ – IT

1

NOBELOVU CENU ZA LITERATURU ZÍSKAL LÁSZLÓ KRASZNAHORKAI, AUTOR SATANSKÉHO TANGA, 9. října 2025

Jednasedmdesátiletý maďarský prozaik László Krasznahorkai se stal 122. držitelem Nobelovy ceny za literaturu. Jeho debut Satanské tango před čtyřiceti lety zfilmoval režisér Béla Tarr. Autor je populární v německojazyčných zemích, mezi své inspirátory ostatně počítá Franze Kafku a Roberta Musila.

Švédská Královská akademie věd jej ocenila „za jeho působivé a vizionářské dílo, které uprostřed apokalyptického teroru znovu utvrzuje sílu umění“. Autora už v roce 2015 obdržel jiné prestižní literární ocenění, Mezinárodní Man Bookerovu cenu.

László Krasznahorkai je jedním z nejvýznamnějších maďarských prozaiků. Jeho knižnímu debutu Satanské tango z roku 1985 vtiskl jedinečnou sedm a půl hodinovou podobu režisér Béla Tarr. Ve své prvotině Krasznahorkai vypráví o zkáze, prázdnotě a beznaději. Činí tak skrze příběh posledních zoufalých obyvatel zchátralé maďarské kolektivní farmy.

Knihy László Krasznahorkaie si získaly značnou popularitu především v německy mluvících zemích. Autor se ve svém díle inspiroje Franzem Kafkou, rakouským romanopiscem Robertem Musilem nebo I. B. Singerem.

Nejprestižnější literární ocenění, které je spojeno s odměnou jedenácti milionů švédských korun (24 milionů korun), uděluje Švédská akademie na základě nominací odborníků z celého světa.

Není lehké předpovědět, koho Švédská akademie ocení. Podle literárních odborníků se její členové s oblibou uchylují k neočekávané volbě. Akademie se o svém výběru tradičně radí s literárními experty a už tři roky tento přístup systematicky uplatňuje i u jazyků, které její členové neovládají. V roce 2021 akademie překvapila výběrem tehdy nepříliš známého Abdulrazaka Gurnaha, britského spisovatele narozeného na tanzanském Zanzibaru, který se zabývá exilem a dopady kolonialismu.

Některá jména se ve spekulacích o výherci naopak opakují již několik let. Dlouhodobě tak mezi favority Nobelovy ceny patří čínská avantgardní autorka Cchan Süe. Sázkové kanceláře jí letos spolu s Krasznahorkaiem věřily nejvíce a stejně tak tomu bylo i loni a předloni.

Mezi horkými kandidáty tak nadále zůstávají i australský spisovatel Gerald Murnane, rumunský postmodernista Mircea Cartarescu, v exilu žijící Ruska Ljudmila Ulická, Keňan Ngugi wa Thiong'o nebo kanadská básnířka Anne Carsonová. Stálým favoritem je také spisovatel indického původu Salman Rushdie, který pro mnohé představuje svobodu slova, nebo provokativní francouzský autor Michel Houellebecq.

Z velmi známých jmen mívají podle sázkových kanceláří šanci japonský prozaik Haruki Murakami, Kanadanka Margaret Atwoodová nebo Američané Don DeLillo a Thomas Pynchon.

Traduzione dal ceco all'Italiano

da effettuarsi senza l'ausilio di dizionari o dispositivi elettronici

Tempo a disposizione: 60 minuti

CZ – IT

2

PRAHA, JAK JI NEZNÁTE. JAN H. VITVAR. Tomáš Staněk: Periferní průvodce Prahou. Literatura16. 11. 2025

Tomáš Staněk tvoří polovinu raperského dua Dvě Slunce, jinak se zabývá hlavně ilustrací, kterou vystudoval v Plzni. Rodné Praze, jejíž proměnlivá tvář ho neustále fascinuje, věnoval už před sedmi lety komiksovou knížku Metro. Teď přichází s novinkou, v níž opět těží ze svých toulek okrajovými místy na území hlavního města, nezřídka v nočních hodinách, kdy ho neruší pejskaři, běžci, ale ani industriální romantici autorova stříhu a v neposlední řadě hlídači, pracovníci bezpečnostních agentur a policie.

Kniha nabízí sedmapadesát lokalit, kde to má Staněk v Praze rád. Na každé dvoustraně přináší jejich název (občas si ho musí vymyslet), stručný popis, umístění na mapě, přesné souřadnice a několik vlastnoručních ilustrací zachycujících současný stav. Bere to po obvodu města po směru hodinových ručiček od Holešovic po Bohnice, periferního konceptu se nicméně nedrží důsledně. Když už se ze starých Střešovic z malebné ulice Na Koucourkách přesune na tribunu Strahovského stadionu, vezme to o kus dál pod Pražský hrad a jedno ze zapomenutých míst s podmanivou atmosférou najde i v samotném centru. Jde o fíkovnu pod Belvederem, renesanční projekt císaře Maxmiliána II. z konce 16. století, který se snažil obnovit Václav Havel.

Dostat se na řadu z míst od autora vyžadovalo notnou dávku odvahy. A v textu neopomíná u těchto lokalit – skanzen Řepora, čistička na Císařském ostrově, „hřbitov laviček“ nebo mokřad Triangl – zdůraznit, na co si mají jeho následovníci dát při výpravách pozor a čemu by se měli vyhnout, aby se nedostali do konfliktu s legislativou. Praktická jsou také doporučení, kde se v bývalých lomech či na zarostlých navážkách dá sehnat dřevo k rozdělení večerního ohýnku a kde to naopak nemá cenu ani zkoušet.

Takzvaným vágním terénům v hlavním městě, oněm místům-nemístům, jimž se většina „slepých turistů“ (tak standardní poutníky Prahou v doslovu označuje výtvarník Epos 257) raději vyhýbá obloukem větším než Pražský Semmering, už bylo věnováno několik knih. V čele s publikací Město naruby kolektivu autorů a autorek vedených sociálním antropologem Radanem Haluzíkem. Staňkův aktuální příspěvek k tématu má tu výhodu, že neslouží jen jako inspirace teoretická, ale i ryze praktická: člověk má po dočtení utkvělou chuť okamžitě vyrazit do terénu po autorových „spotech“. Přičemž motivací je nejen jejich neokoukaná elegance, ale i riziko, že mohou každou chvíli nenávratně zmizet.

Traduzione dal ceco all'Italiano

da effettuarsi senza l'ausilio di dizionari o dispositivi elettronici

Tempo a disposizione: 60 minuti

CZ – IT

3

MARTA KUBIŠOVÁ POKŘTILA SVÉ NOVÉ ALBUM, SYMBOLICKY V MELANTRICHU

Autor: Lidovky.cz, ČTK, 18. listopadu 2025

V pondělí pokřtila zpěvačka Marta Kubišová v pražské budově Melantrich album se záznamem svého posledního veřejného vystoupení z letošního září v pražské Lucerně. Poslední studiové album s názvem Soul vydala před osmi lety a 1. listopadu 2017 oficiálně ukončila pěveckou kariéru. Od té doby vystupovala jen výjimečně.

Svoji koncertní nahrávku Kubišová symbolicky pokřtila v místech, kde během listopadové revoluce v roce 1989 z balkonu Paláce Melantrich na Václavském náměstí zazněla v jejím podání píseň Modlitba pro Martu, pozdější neoficiální hymny sametové revoluce. Kmotrou nahrávky se stala herečka Eva Holubová. Vinylové album v limitovaném symbolickém vydání 1989 kusů bude v prodeji v prosinci.

Album Poslední Lucerna je nahrávkou koncertu Kubišové z 20. září v zaplněném sále pražské Lucerny, kde vedle Modlitby pro Martu zazpívala i písně Ring-o-ding a Hey Jude. S jejími dalšími písněmi vystoupili například zpěvák Vojtěch Dyk nebo herečky a zpěvačky Hana Holišová a Berenika Kohoutová, které alternují v titulní roli divadelního recitálu Marta.

Kubišová zazpívala tři písně, jako přídavek zopakovala Hey Jude. Za své vystoupení si vysloužila dlouhotrvající potlesk vestoje, květiny jí přinesl mimo jiné hokejista Jaromír Jágr. Zpěvačka označila své vystoupení za poděkování lidem, kteří ji celou dobu provázeli.

Koncert zahájila Kohoutová s písní Má duše není na prodej, která vyšla letos na začátku roku jako pocta Kubišové. Holišová zazpívala například Depeši či Dobrodružství s bohem Panem. Dyk zazpíval písně Loudá se půlměsíc a Kdo těm růžím vůni vzal. S dalšími skladbami vystoupily také Jitka Boho, Anna Fialová a Alžběta Ferencová.

Třiaosmdesátiletá Kubišová se v 60. letech minulého století stala hvězdou československé hudební scény. Třikrát vyhrála anketu o nejpoblárnější zpěvačku Zlatý slavík, a to v letech 1966, 1968 a 1969. Vystupovala také s Helenou Vondráčkovou a Václavem Neckářem v oblárním triu Golden Kids. Její tehdejší písničky Loudá se půlměsíc, Oh, baby, baby, Dobrodružství s bohem Panem, Nechte zvony znít, Lampa, Ring-o-ding nebo Magdalena se staly hity.

Za normalizace Kubišová nesměla veřejně vystupovat. Někdejší mluvčí Charty 77 se mohla vrátit na pódiá až po téměř 20 letech, tedy po pádu komunistického režimu. Její píseň Modlitba pro Martu se stala jedním ze symbolů sametové revoluce v listopadu 1989. Loni v listopadu vstoupila Kubišová jako první žena do Síně slávy Českého slavíka.